

Sammanfattning delkurs 2: Cirkulär Ekonomi

Hej alla kursdeltagare! Här följer en sammanfattning av den andra delkursen om cirkulär ekonomi.

Det som inte är i kursiv stil och inom citationstecken är Medveten Konsumtions ord. /Rebecka, Kursledare

Så här beskriver FN det Globala Målet nummer 12, "Hållbar Konsumtion & Produktion":
"Vår planet har försett oss med ett överflöd av naturresurser, men vi människor har inte nyttjat det på ett ansvarsfullt sätt och konsumerar nu långt bortom vad vår planet klarar av. Visste du exempelvis att 1/3 av den mat som produceras slängs? Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser.

Hållbar konsumtion innebär inte bara miljöfördelar utan även sociala och ekonomiska fördelar såsom ökad konkurrenskraft, tillväxt på såväl den lokala som globala marknaden, ökad sysselsättning, förbättrad hälsa och minskad fattigdom. Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa."

Övergången till en cirkulär ekonomi har lyfts fram som en av lösningarna som kan hjälpa oss att uppnå Mål 12. Några av de tips FN lyfter fram som konkreta verktyg för oss som privatpersoner att bidra till att Mål 12 uppnås rör också en cirkulär konsumtion, t.ex:

- Handla second hand
- Anordna en klädbytdag
- Använd återanvändbara saker
- Köp återvunna saker och återvinn själv
- Gör egna presenter istället för att köpa nya

Enkelt uttryckt kan man säga att en cirkulär ekonomi är motsatsen till den traditionella, linjära ekonomin som vi har idag. Istället för att tillverka, köpa, använda och sedan slänga sakerna, utnyttjar man i en cirkulär ekonomi allt som man tillverkat så länge det går. Och när sakerna är förbrukade **återanvänds** och **återvinns** så mycket som möjligt om och om igen – allt för att tära mindre på jordens resurser och minska vårt avfall. Ett modernt ord för **kretslopp** helt enkelt.

Några av er undrar lite kring det här med **modulär design**, och huruvida det finns fler exempel på sådana produkter än Fairphone - som kanske är det "bästa" exemplet. Modulär design är inte ett hållbart verktyg i sig, då det - såsom flera av er redan har påpekat - används flitigt sedan länge inom fordonsindustri, webbdesign (av t.ex hemsidor), så kallade "modulhus", och i flera andra funktioner. Men modulär design *kan* användas som ett verktyg för att öka livslängden på produkter, i syfte att minska avfall - såsom i fallet med Fairphone. Då kan man säga att det passar in i en cirkulär ekonomi. Därför lyfts ofta modulär design fram som en del av cirkulär ekonomi - men det är viktigt att ha i åtanke att bara för att något är modulärt så är det inte cirkulärt per se, utan det handlar om *varför* något är modulärt, vad är syftet bakom?

På **måndag 12/4** kommer delkurs 3 upp här i kursrummet, och då kommer det att handla om prylsvinn.

Här nedan har vi samlat tankar och **praktiska verktyg** från tidigare kursdeltagare som förhoppningsvis gör att ni kan inspirera varandra ytterligare. Under kursens gång får ni mer tips om hur man kan tänka som en cirkulent.

" En linjär ekonomi har en början och ett slut. Saker produceras, används och kastas. En återvinningsekonomi är bättre än en linjär ekonomi, men sämre än en cirkulär. Produkten går inte direkt till avfall efter användning, men i slutändan hamnar den i avfallet ändå. En cirkulär ekonomi fungerar som ett kretslopp i naturen. När saker inte används längre tar man tillvara på produkterna istället för att låta dem bli avfall. Alternativt ska de gå att bryta ner biologiskt. Att hyra, låna och byta saker med varandra är också en del av den cirkulära ekonomin. "

"Jag blev också förvånad att IKEA togs med som exempel och håller verkligen med om att de, med sin position på den globala marknaden, har ett stort ansvar i den gröna omställningen. Din redogörelse för IKEAs hållbarhetsarbete får mig att vilja studera detta vidare. Min bild av IKEA är att de inte är speciellt cirkulära - hela affärsmodellen går ut på att folk ska konsumera mera, det är även svårt att återanvända möbler eftersom de ofta går sönder om de plockas isär för att flyttas etc. "

*" Bilar har generellt ganska kort livstid, de tillverkas från nya råvaror och inte helt enkla att återvinna. Även om en elbil är mer klimatvänligt när det kommer till koldioxidutsläpp under användningen än en bensinbil så är framställningen av framför allt batteriet inte särskilt miljövänligt. Jag tänker också att det uppstår en hel del avfall under utvinningen och framställningen. En elbil anser jag därför inte vara cirkulär, såvida den inte är en **hyrbil**, då kan den bättre ingå i en cirkulär ekonomi genom att den kan användas av flera som bara söker tillgången till bil, inte ägandet i sig."*

" Eftersom jag gillar rymden och vill testa att granska ett lite oväntat företag väljer jag SpaceX! Det är ett amerikanskt företag som senaste åren har revolutionerat rymdindustrin genom att designa raketer som går att återanvända. Syftet har främst varit att få ner priset på raketuppskjutningar, men effekten blir att engångsraketer snart är ett minne blott. Den bedriften indikerar att SpaceX har en cirkulär affärsmodell. (Världens mest använda raket är den ryska Souyz som har skjutits upp över 1700 gånger sedan 1966.) Detta kan tyckas vara dumma idéer jämfört med att fokusera på

problemen här på jorden... Men projekten kommer säkerligen att öka kunskapen kring cirkulära system. Teknik som utvecklas för rymden har väldigt ofta kommit till användning även på jorden. Några exempel enligt NASA är: solenergi, LED-lampor, frystorkad mat och vattenreningsystem. "

" Ett företag som jag verkligen gillar är Houdini som skapar kläder för att de ska hålla. De har ett tänk kring cirkulär design där inget ska gå till spillo. Deras mål är att bli 100% cirkulära. De har en secondhand tjänst "REUSE" där deras begagnade kläder kan köpas och säljas. De har även en tjänst där man kan hyra kläder, vilket gör att fler personer får tillgång till kläderna men färre plagg behöver produceras. Om ett plagg skulle gå sönder så får man hjälp med reparation utan extra kostnad. I kläderna används antingen syntetiska fibrer som är återvunna och återvinningsbara, eller så används naturmaterial som är naturligt nedbrytbara. De blandar aldrig natur och syntetmaterial då det inte längre är återvinningsbara eller biologiskt nedbrytbara vid en blandning. "

" Jag vill resonera kring Karma för jag tycker det är en så himla bra affärsidé för att minska matsvinn. Karmas cirkulära affärsmodell tar till vara på och säljer fullkomligt ätlig mat som ändå hade gått i soporna, avfallskvarnen eller komposten. För att köpa mat via Karma laddar en ner appen där en kan se vilka restauranger som är anslutna och var det finns mata att köpa via karta eller lista. Karma förmedlar tjänsten och tar ca 10-15% på försäljningen från restaurangen. Den som vill köpa tar sig själv till restaurangen och betalar via appen. Det är en väldigt enkel och smidig lösning på problematiken matsvinn. Dock minskar Karma inte all matsvinn, all "gammal mat" får inte säljas enligt livsmedelsverket exempelvis det som stått på en buffé. Men Karmas tjänst funkar utmärkt för färdigpackad snabbmat, take-away, sallader, smörgåsar, fika och sådant som redan säljs färdigpackat. Jag tycker detta är genialiskt, restaurangen får sålt något som annars hade slängts, den som köper maten får en billig rätt färdig att värma, Karma får sina % av försäljningen och ur ett holistiskt och cirkulärt perspektiv tjänar vi alla på det. "

" Jag tycker själv att det var lite knepigt att ge ett rakt svar. Jag tycker att det är intressant med produkter som marknadsförs som biologiskt nedbrytbara. Det är ju en sanning med modifikation. Javisst är de nedbrytbara men oftast under helt optimala förhållanden, som det sällan blir på en vanlig kompost. Jag undrar hur långt tid det tar för till exempel ett sugrör av bambu att brytas ner på en kompost.

Diskussionen mellan plastpåse och tygpåse har verkligen gått varm sedan skatten infördes på plastpåsar. Jag tycker att man istället skulle jämföra plastpåse med en tygpåse av återvunnen textil, eller ännu hellre återanvänd textil, till exempel från ett par gamla jeans, gardiner eller annat. Då skulle tygpåsen stå sig bättre i debatten mot plastpåse :)

Menskopp är ingen förpackning så i det avseendet går den av ren byråkrati idag inte återvinnas. Den sorteras som restavfall. Man kanske kan säga att den bidrar till en cirkulär ekonomi än att den helt och hållet i sig är cirkulär."

" Som jag själv resonerar om modulär design så har jag svårt att se att en modulär design per automatik bidrar till en cirkulär ekonomi. Om "modulerna" bara ersätts av nyproducerade delar och de "moduler" som blivit ersatta bara slängs så är det ju inte särskilt cirkulärt. Visserligen har man inte behövt kassera allt om bara en del är trasig så det är ju bättre än inget."